

RESOLUCIÓ DE LA SINDICATURA DE GREUGES

QUEIXA RELATIVA AL DRET A LA IGUALTAT I A LA DIVERSITAT (PREVENCIÓ I SEGURETAT)

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 13 de setembre de 2023, l'Oficina per la No Discriminació va traslladar a la Sindicatura la queixa del ciutadà en què exposava el següent:

- L'interessat actuava en representació de la Fundació BarcelonActua, que treballa per la integració de joves migrants sense referents familiars.
- El dia 31 de juliol de 2023, la Guàrdia Urbana de Barcelona (GUB) va multar dos joves que participaven en el projecte d'acollida de BarcelonActua. Es tractava de dos nois que es trobaven en situació administrativa irregular i no disposaven de permís de treball. Tampoc no tenien accés a cap tipus d'ajut públic perquè no disposaven de NIE vigent.
- En aquesta situació, no tenien capacitat material ni administrativa per assumir l'import de les multes, atesa la seva situació de vulnerabilitat i dependència d'un projecte social.
- El 25 d'agost de 2023, es va multar un altre jove que participava en el projecte i que estava en la mateixa situació administrativa i social que els joves anteriors.
- Es tractava de nois que estaven seguint itineraris d'arrelament, de socialització, d'idiomes i de formació, i participaven en el projecte Landing de la Fundació des de feia més de dos anys.
- Es donava la circumstància que un dels agents denunciants, que prestava serveis uniformat, es trobava incurs en un procediment judicial, després d'ocasionar lesions, presumptament, a una persona durant una identificació a joves d'origen estranger.
- El dia 7 de setembre de 2023, una persona representant de la Fundació BarcelonActua va presentar un recurs contra les multes.

Actuacions fetes

Admesa a tràmit la queixa, la Sindicatura va iniciar la instrucció de l'expedient. Va estudiar els fets i la legislació aplicable, amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els **principis de bona administració** per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat.

Després d'examinar el contingut de la queixa i la documentació aportada per la persona interessada, es va considerar convenient dirigir-se a l'**Àrea de Prevenció i Seguretat** per tal de conèixer les intervencions fetes en relació amb la queixa presentada.

El dia 3 d'octubre de 2023 es va sol·licitar a aquest organisme la informació necessària per a l'estudi de la queixa.

Resposta dels òrgans afectats

El dia 10 de novembre de 2023 aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada. L'escrit exposa les actuacions dutes a terme per l'Ajuntament per esclarir les circumstàncies de l'actuació policial i per atendre el recurs interposat contra els procediments sancionadors.

CONSIDERACIONS

1. La coordinació com a eina per millorar la situació de les persones joves migrants sense referents familiars

La situació de les persones joves migrants, sense referents familiars, preocupa a la Sindicatura de Greuges fins al punt que, l'any 2021, va dur a terme una actuació d'ofici per abordar la seva realitat¹. L'estudi es va centrar en la perspectiva de la garantia de drets humans d'aquest col·lectiu especialment vulnerable.

Convé recordar que es tracta d'un col·lectiu que necessita suport i acompanyament específic i complementari per ajudar-lo a desenvolupar el seu projecte de vida, sense cap tipus de discriminació amb relació a altres col·lectius de la nostra societat.

---

¹ <https://www.sindicaturabarcelona.cat/wp-content/uploads/2022/05/Informe-JMSRF.pdf>

En aquest sentit, **els ens locals són clau en la integració i la inclusió social dels joves migrants**, en la mesura que són les administracions públiques més properes a la ciutadania. Ara bé, per obtenir un bon resultat, és imprescindible que tots els serveis municipals que poden intervenir i incidir en aquesta situació tinguin una estratègia adequada i es coordinin per afavorir la inclusió dels i les joves.

A més, també cal tenir present que **una bona part de la cura i l'atenció d'aquest col·lectiu de joves està en mans de les entitats del tercer sector**, com és el cas que ens ocupa. Per això, l'actuació municipal s'ha d'estendre més enllà i facilitar a les entitats suport i instruments que els permeti fer millor la seva feina.

Així doncs, en el cas objecte d'aquesta queixa, perdria sentit el fet que l'actuació municipal, en aquest cas la policial, no fos coherent amb l'actuació de l'entitat que dona suport a aquests joves, i més tenint en compte que és perceptora d'ajuts públics i, per tant, orienta la seva tasca al desenvolupament d'una activitat reconeguda pel consistori com d'interès general.

Cal afegir que, segons informa la Fundació promotora d'aquesta queixa, les persones denunciades es trobaven en situació administrativa irregular i, per tant, **l'actuació sancionadora pot perjudicar el seus processos de regularització**, ja que aquesta situació quedarà reflectida en l'informe d'arrelament social, preceptiu per obtenir l'autorització de residència temporal.

Per totes aquests consideracions, des de la Sindicatura **considerem imprescindible que hi hagi una bona comunicació i coordinació entre entitats que treballen amb persones en situació de vulnerabilitat i el cos policial municipal**, amb la finalitat d'actuar conjuntament per assolir una mateixa finalitat.

2. L'actuació policial en el cas concret

En la situació denunciada per la Fundació, s'apuntava que un dels agents que van intervenir es troba incurs en un procediment judicial per presumpte delictes lleus, arran d'una intervenció anterior amb un dels joves d'origen estranger.

Per aquest motiu, es va traslladar el cas a la Unitat de Deontologia i Afers Interns (UDAI) de la GUB, que va fer actuacions comprovadores i, després de consultar l'aplicació de gestió de recursos i personal, va comprovar que **l'agent en qüestió no prestava servei en el moment dels fets que han motivat aquesta queixa i, per tant, no va confeccionar aquelles denúncies**.

Ara bé, aquell agent sí que havia participat en una altra actuació anterior contra un dels joves sancionats i **els fets estan sotmesos a un procediment judicial**. En aquella ocasió, arran de la denúncia del jove, la UDAI va obrir una informació

reservada i es va posar a disposició de l'Autoritat Judicial per portar a terme totes les actuacions que el jutjat considerés. En aquests moments s'està a l'espera de la celebració de la vista, que està prevista per al proper dia 24 d'abril de 2024.

La informació reservada promoguda per la UDAI per a aquella situació continuarà oberta fins que hi hagi un pronunciament judicial. En el cas que es resolgui amb una sentència condemnatòria per a l'agent, s'incoarà un expedient disciplinari per incompliment de la Llei 16/1991, de 10 de juliol, de policies locals. I en el cas que es resolgui amb una absolució o amb un arxivament definitiu per sobreseïment, la informació reservada quedarà arxivada a la UDAI per no tenir recorregut disciplinari.

3. La tramitació del recurs administratiu interposat contra el procediment sancionador

Segons la informació facilitada per l'Oficina de Convivència, després d'estudiar el recurs presentat, s'ha determinat que les persones denunciades compleixen amb els requisits establerts a l'article 9 del Decret d'ordenació de les mesures alternatives substituïdores de les sancions, i **s'ha tramitat el procediment de substitució**. Per tant, des de la Direcció de Serveis de Prevenció, l'equip de mesures alternatives a la sanció contactarà amb les persones interessades per tal d'iniciar la substitució.

4. Algunes reflexions sobre el tracte dispensat pels agents a persones racialitzades

Pel que fa a la motivació racial en l'actuació dels agents policials, aquesta Sindicatura ja s'hi ha referit en altres ocasions. En aquest punt és convenient recordar que la policia desenvolupa una tasca important en la lluita contra el racisme i la discriminació, perseguint aquestes conductes i vetllant per la seguretat en una societat diversa, amb respecte als drets humans.

Malgrat això, la Sindicatura detecta un problema de confiança de la ciutadania en l'actuació dels cossos policials quan en les intervencions hi ha persones de perfil racialitzat o de col·lectius minoritaris.

Per garantir que la funció policial es desenvolupa amb total neutralitat, la GUB disposa de controls interns que investiguen possibles supòsits de discriminació per part dels agents del cos. Precisament, aquesta tasca està encomanada a la UDAI.

La UDAI registra tota la informació que li arriba, entre d'altres de la ciutadania, relacionada amb les actuacions policials que podrien ser irregulars, així com les que podrien ser discriminatòries per part dels agents de la GUB i, si es determina que s'ha comès un tracte discriminatori per part d'algun membre del cos, es prenen les mesures

disciplinàries corresponents. Així mateix, mantenen un contacte continu amb els comandaments policials de totes les unitats a fi de detectar i prevenir tractes discriminatoris.

Tot i això, considerem que **seria interessant fer estudis amplis, per tal de determinar si hi ha elements que puguin fer pensar en actuacions policials amb motivacions discriminatòries.**

Convé citar que **l'Oficina per a la Defensa dels Drets Civils i Polítics (ODCiP)** de la Generalitat de Catalunya, en el marc de l'elaboració d'un protocol per erradicar les identifications i els registres per perfil ètnic per part de les policies de Catalunya, **ha abordat la qüestió de la manca de confiança en l'actuació policial per part de la ciutadania d'origen estranger.**

Entre les mesures preventives que proposa aquest protocol, s'incorpora la necessitat urgent de millorar l'accés i la representativitat de les minories ètniques als cossos policials, per aconseguir reflectir el perfil demogràfic de la societat que representen.

La Comissió Europea contra el Racisme i la Intolerància (ECRI), en la lluita contra el racisme i la discriminació racial en l'àmbit policial, es pronuncia en el mateix sentit. L'ECRI ressalta la **importància d'establir bones relacions comunitàries entre la policia i els grups minoritaris, i insisteix en la necessitat de fomentar la contractació de membres de grups minoritaris a la policia.**

Ara per ara, **al cos de la GUB no es reflecteix aquesta representació de la composició social de la ciutat.**

A la Sindicatura de Greuges li preocupa que es puguin donar situacions de discriminació promogudes per agents de l'autoritat a la ciutat. Sabem que el cos policial rep formació específica en aquesta matèria. Però, més enllà d'aquesta formació, creiem convenient aplicar altres mecanismes preventius i de control que fomentin les bones pràctiques dels i de les agents cap a la ciutadania, especialment pel que fa a la que forma part de col·lectius minoritaris.

DECISIÓ

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta municipal de Barcelona i el reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **d'una banda no es pot provar que l'actuació policial tingués motivacions racistes. D'altra banda, s'ha resolt el recurs presentat contra els procediments sancionadors de manera favorable a les persones interessades.**

Per tot el que s'ha exposat, aquesta Sindicatura emet la decisió següent:

- **Recomanar a l'Àrea de Prevenció i Seguretat** que s'implementin més mesures positives, que tendeixin a facilitar l'accés i la representativitat al cos policial dels col·lectius minoritaris de la ciutadania de Barcelona.
- **Recomanar a l'Àrea de Prevenció i Seguretat** que es mantingui en contacte amb la Fundació promotora d'aquesta queixa, amb la finalitat de tenir referents i coordinar les seves actuacions en benefici dels joves acollits per la Fundació.
- **Recomanar a l'Àrea de Prevenció i Seguretat** que articuli mecanismes de comunicació amb les entitats del territori que atenen persones en situació de vulnerabilitat, a fi d'establir i coordinar estratègies comunes.

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i s'informarà la persona interessada del seu contingut.